

JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2021 METŲ ATASKAITA

ĮVADAS

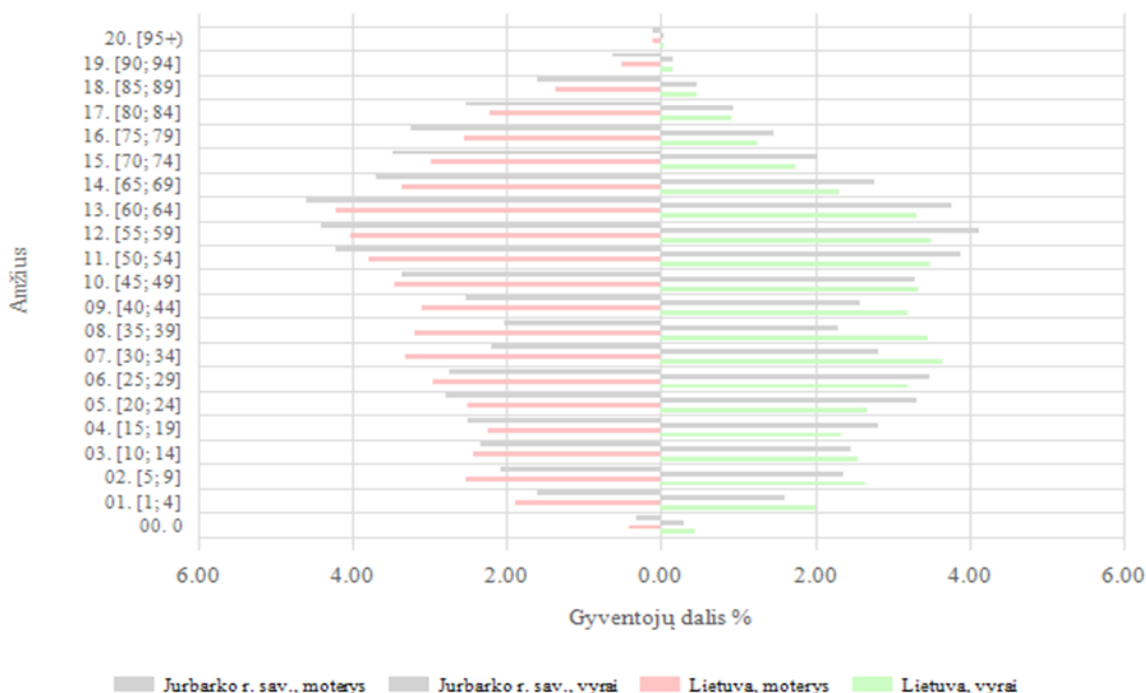
Visuomenės sveikatos stebėseną Jurbarko rajono savivaldybėje vykdoma remiantis Bendraisiais savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Pateikiami rodikliai atspindi, kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. strategijos (toliau – LSS) tikslai ir jų uždaviniai. Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, analizuoti ir interpretuoti visuomenės sveikatą apibūdinančius rodiklius bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje.

Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos tikslas – pateikti pagrindinius savivaldybės gyventojų sveikatą atspindinčius rodiklius, jų dinamiką ir jų pagrindu pateikti rekomendacijas bei prioritетines kryptis savivaldybės plėtros plano siekiniams, strateginio veiklos plano priemonėms. Ataskaita parengta naudojantis viešai prieinamais sveikatos statistikos duomenų šaltiniais:

- Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portalu;
- Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema www.sveikstat.hi.lt

DEMOGRAFINĖ SITUACIJA

Amžiaus profilis, 2021

1 pav. Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų demografinis medis
Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenimis, 2021 m. Jurbarko rajone gyveno 24 921 gyventojai. Moterų – 53,2 proc., vyrų – 46,8 proc. Pagal amžiaus profilių daugiausia 60–64 m. amžiaus gyventojai (1 pav.).

Socioekonominė situacija savivaldybėje

Sveikatos strategijos tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni, sukuriant saugesnę socialinę aplinką, mažinant sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį. 2021 m. gyventojų skaičiaus pokytis buvo -19,8/1 000 gyv., 2020 m šis pokytis buvo -24,4/1 000 gyv. Ilgalaikio nedarbo lygio rodiklis atitiko Lietuvos vidurkį 5,7/100 000 gyv. Tendencingai didėjo asmenų, bandančių žudytis, skaičius – 44,1/100 000 gyv. Didėjo mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, rodiklis – 407/1 000 moksl. (4 pav.).

Sveikata savivaldybėje

Analizuojant Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų sveikatą, pastebėta, kad 2021 m. padaugėjo traumų dėl nukritimų 65+ m. amžiaus grupėje – 141,2/10 000 gyv., lyginant su 2020 m. – 109,9/10 000 gyv., tačiau pagerėjo sergamumo antro tipo cukriniu diabetu (E11) rodiklis – 62,2/10 000 gyv. (4 pav.).

Higienos instituto, visuomenės sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenimis, bendras gyventojų sergamumas pagal ligų grupes 2021 m. nebuvo didelis ir atitiko Lietuvos vidurkį. 2021 m. kaip ir visoje Lietuvoje didėjo sergamumas kraujotakos sistemos ligomis, rodiklio reikšmė buvo 26 461,3/100 000 gyv.

Lyginant su ankstesniais metais, 2021 m. mirtingumas Jurbarko rajone didėjo. 2021 m., Jurbarko rajone mirė 524 gyventojai, 2020 m. Jurbarko rajone mirė 477 gyventojai, 2019 m. – 448 gyventojai, 2018 m. – 446 gyventojai, 2017 m. – 469 gyventojai (2 pav.).

Jurbarko rajone 2021 m. daugiausia gyventojai mirė nuo išeminės širdies ligos, COVID-19 ligos komplikacijų ir hipertenzinės širdies ligos. 2021 m. padidėjo mirtingumas nuo kitų cerebravaskulinių (smegenų kraujagyslių) ligų pasekmių (1 lentelė).

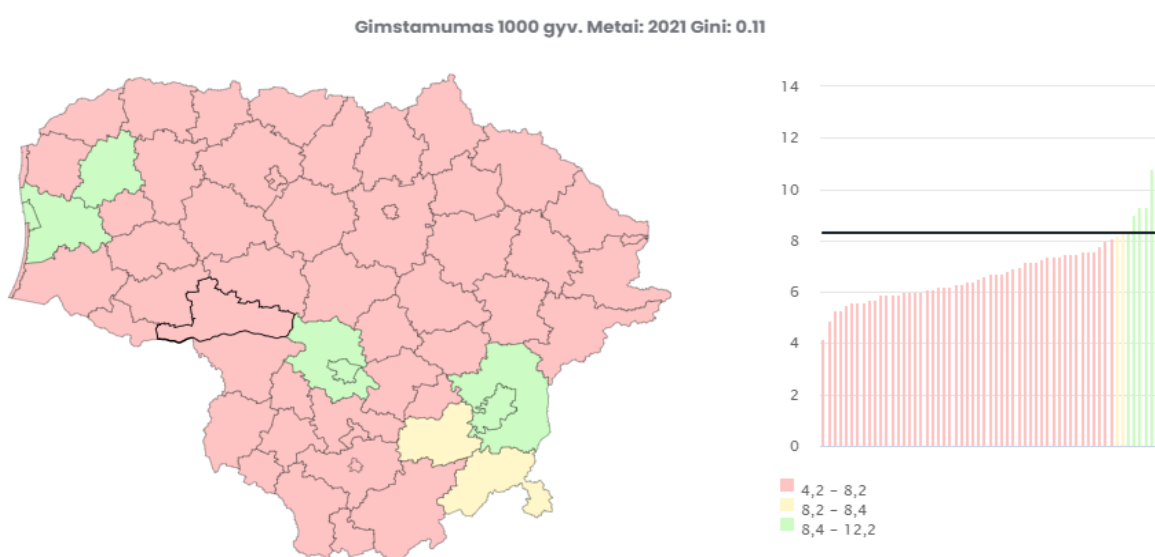
Gimstamumo rodiklis mažėjo, kaip ir daugelyje Lietuvos savivaldybių. 2021 m. rodiklis buvo 136/ 1 000 gyv. (3 pav.).

2 pav. Šaltinis: Higienos instituto „Mirties priežasčių paieškos priemonių sistema“

<i>Mirtingumas pagal ligų grupes</i>	<i>2021 m. mirusiųjų skaičius proc.</i>	<i>2020 m. mirusiųjų skaičius proc.</i>
Išeminė širdies liga	36,5	39,41
COVID-19 ligos komplikacijos	12,02	5,03
Hipertenzinės širdies liga	3,24	3,98
Bronchų ir plaučių piktybiniai navikai	1,91	3,56
Kitos cerebrovaskulinių (smegenų kraujagyslių) ligų pasekmės	3,82	2,73
Kitos išorinės mirties priežastys	1,91	41,2

1 lentelė. Šaltinis: Higienos instituto „Mirties priežasčių paieškos priemonių sistema“

Savivaldybė	Absolūtus sk.	Reikšmė	Apatinis PI	Viršutinis PI
Jurbarko r. sav.	136	5,5	4,6	6,5

3 pav. Gimstamumo rodiklis Jurbarko rajone 2021 m.
Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

2021 METŲ JURBARKO RAJONO SVEIKATOS IR SU SVEIKATA SUSIJUSIŲ RODIKLIŲ PROFILIS

Rodiklio pavadinimas	Jurbarko rajono savivaldybės reikšmės					Lietuvos reikšmės			
	Tendcija	Savivaldybės rodiklis	Kiekis	3 metų vidurkis	Santykis su Lietuva	Rodiklis	Blogiausias	Sritis	Geras rodiklis
Strateginis tikslas									
Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė, kai amžius (Higienos instituto skaičiavimai)	➔	73.1	73	73.7	0.99	74.2	68.5		81.7
Išvengiamas mirtingumas proc.	➔	27.3	143	0.0	1.00	27.3	34.0		19.5
1 tikslas. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį									

1.1. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą									
Savižudybių sk. (X60–X84) 100 000 gyv.	↓	24.5	6	35.1	1.21	20.2	69.1		0.0
Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo tyčinio savęs žalojimo (X60–X84) 100 000 gyv.	↓	24.9	6	34.8	1.30	19.1	59.6		0.0
Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyv.	↑	44.1	11	37.8	1.20	37.4	65.0		0.0
Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 mokslėivių (2019)	↑	88.8	192	83.0	1.32	67.1	246.0		36.1
Socialinės rizikos šeimų sk. 1000 gyv. (2018)	→	3.3	86	4.1	1.00	3.3	8.5		0.3
Ilgalaikio nedarbo lygis, darbo jėgos proc.	→	5.7	818	0.0	1.14	5.0	13.1		1.5
Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyv.	↓	-19.8	-483	-2.3	16.50	-1.2	-26.2		83.2
1.2. Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu									
Mirtingumas nuo išorinių priežasčių (V00–Y98) 100 000 gyv., rodiklis	↓	106.3	26	105.2	1.23	86.5	202.8		31.0
Standartizuotas mirtingumas nuo išorinių priežasčių (V00–Y98) 100 000 gyv.	↓	103.9	26	102.1	1.25	82.8	169.0		21.9
Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, sk. 1 000 mokslėivių	→	407	1152	0.0	1.29	315.2	570.0		112.4
Socialinės pašalpos gavėjų sk. 1 000 gyv.	↓	39.9	977	39.1	1.68	23.8	74.8		3.2
Sergamumo tuberkuloze rodiklis (A15–A19) 10 000 gyv., (TB registro duomenys)	→	2.9	7	0.0	1.53	1.9	6.1		0.0
Sergamumas tuberkuloze (+ recidyvai) (A15–A19) 10 000 gyv. (TB registro duomenys)	→	2.9	7	0.0	1.32	2.2	6.1		0.0
2 tikslas. Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką									
2.1. Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą									
Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų darbe, sk. 10 000 gyv.	→	0.7	1	0.0	0.70	1.0	3.8		0.0
Traumų dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje sk. 10 000 gyv.	→	141.2	80	0.0	1.13	124.8	167.1		63.8
Asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, sk. 10 000 gyv.	→	77.9	112	64.9	1.36	57.1	134.6		40.9
Naujai susirgusių žarnyno infekcinėmis ligomis (A00–A08) asmenų skaičius 10 000 gyv. (ULAC duomenimis)	→	2.5	6	0.0	0.12	21.7	85.5		0.0
2.2. Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį									

Mirtingumas nuo paskendimo (W65–W74) 100 000 gyv.	↓	4.1	1	5.4	0.80	5.1	26.5		0.0
Standartizuotas mirtingumo nuo paskendimo rodiklis (W65–W74) 100 000 gyv.	↓	2.9	1	4.6	0.59	4.9	22.6		0.0
Mirtingumas nuo nukritimo (W00–W19) 100 000 gyv.	↑	20.4	5	17.5	1.13	18.1	69.6		0.0
Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo nukritimo (W00–W19) 100 000 gyv.	↑	18.0	5	15.3	1.03	17.4	64.1		0.0
2.3. Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių									
Mirtingumo transporto įvykiuose (V00–V99) 100 000 gyv.	→	8.2	2	6.7	1.24	6.6	19.5		0.0
Standartizuotas mirtingumo transporto įvykiuose rodiklis (V00–V99) 100 000 gyv.	→	8.8	2	5.9	1.40	6.3	19.7		0.0
Pėsčiųjų mirtingumas nuo transporto įvykių (V00–V09) 100 000 gyv.	–	0.0	0	0.0	0.00	1.6	9.7		0.0
Pėsčiųjų standartizuotas mirtingumas nuo transporto įvykių (V00–V09) 100 000 gyv.	–	0.0	0	0.0	0.00	1.5	9.6		0.0
Traumų dėl transporto įvykių (V00–V99) sk. 10 000 gyv.	→	4.1	10	0.0	0.80	5.1	10.9		0.0
2.4. Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą									
Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kv. km	↑	190.1	190	202.3	0.20	932.7	32956.2		38.8
3 tikslas. Formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą									
3.1. Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą									
Mirtingumas nuo narkotikų vartojimo 100 000 gyv.	–	0.0	0	0.0	0.00	2.9	16.0		0.0
Standartizuotas mirtingumo nuo narkotikų vartojimo rodiklis 100 000 gyv.	–	0.0	0	0.0	0.00	2.9	22.3		0.0
Mirtingumas nuo alkoholio vartojimo 100 000 gyv.	↓	16.4	4	14.8	0.68	24.2	80.5		0.0
Standartizuotas mirtingumas nuo alkoholio vartojimo 100 000 gyv.	↓	15.3	4	13.3	0.66	23.2	80.0		0.0
Gyventojų skaičius, tenkantis 1 tabako licencijai	→	265.8	24452	0.0	1.34	198.7	68.7		378.0
Gyventojų skaičius, tenkantis 1 alkoholio licencijai	↓	268.7	24452	270.6	1.54	174.7	35.3		350.0
3.2. Skatinti sveikos mitybos įpročius									
Kūdikų, žindyčių išimtinais krūtimi iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.) (2019).	↑	31.0	54	29.7	0.82	37.8	6.6		62.1

4 tikslas. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius									
4.1. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais									
Išvengiamų hospitalizacijų (IH) sk. 1 000 gyv.	↓	13.4	326	21.6	0.89	15.0	30.2		9.8
IH dėl cukrinio diabeto sk. (18+ m.) 1 000 gyv.	↓	1.2	24	1.7	0.75	1.6	3.0		0.7
4.2. Plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą									
Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, sk. (2019).	→	2.7	157	2.8	1.59	1.7	1.1		6.0
Šeimos gydytojų sk. 10 000 gyv. (2019)	↑	6.8	17	6.4	0.94	7.2	2.5		13.8
Apsilankymų pas gydytojus sk. 1 gyv.	→	8.9	216997	8.5	1.00	8.9	11.7		6.6
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15–A19) (visi) 10 000 gyv. (TB registro duomenys)	→	0.4	1	0.0	1.33	0.3	2.0		0.0
Sergamumas vaistams atsparia tuberkulioze (A15–A19) 10 000 gyv. (TB registro duomenys)	→	2.9	7	0.0	1.53	1.9	6.1		0.0
Sergamumas ŽIV ir LPL (B20–B24, Z21, A50–A54, A56) 10 000 gyv. (ULAC duomenys)	–	0.0	0	0.0	0.00	1.7	4.7		0.0
4.3. Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą									
Kūdikių mirtingumas 1 000 gyvų gimusių	–	0.0	0	1.8	0.00	3.0	32.3		0.0
2 m. vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepavimo apimtys, proc.	→	88.1	151	0.0	1.00	88.2	65.6		100.0
1 m. vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomielite, Haemophilus influenzae B skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.	→	94.7	126	0.0	1.06	89.4	63.0		98.2
Vaikų (6–14 m.) dalis, dalyvavusi dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.	→	6.9	124	0.0	0.60	11.5	1.8		48.5
Vaikų (7–17 m.), neturinčių ęduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis proc.	→	18.5	355	18.1	0.81	22.7	10.1		36.3
Paauglių (15–17 m.) gimdymų sk. 1 000 15-17 m. moterų	→	5.4	2	0.0	1.93	2.8	12.8		0.0
4.4. Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę									
Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00–I99) 100 000 gyv.	↑	1128.7	276	1079.2	1.37	822.5	1541.2		397.7
Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo kraujotakos sistemos ligų (I00–I99) 100 000 gyv.	→	981.5	276	932.0	1.22	801.9	1424.1		582.8
Mirtingumas nuo piktybinių navikų (C00–C96) 100 000 gyv.	→	323.1	79	360.2	1.17	276.7	439.4		132.6

Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo piktybinių navikų (C00–C96) 100 000 gyv.	➔	268.4	79	304.0	1.03	260.6	391.0		164.7
Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų (I60–I69) 100 000 gyv.	➔	196.3	48	160.5	1.05	186.6	503.0		83.0
Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo cerebrovaskulinių ligų (I60–I69) 100 000 gyv.	➔	164.8	48	136.9	0.92	180.0	394.6		75.7
Sergamumo II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyv.	⬇	62.2	152	55.0	0.89	69.6	102.7		38.7
Tikslinės populiacijos dalis proc., per 2 metus dalyvavusi krūties vėžio programoje	➔	30.5	1264	0.0	0.67	45.7	11.2		62.0
Tikslinės populiacijos dalis proc., per 3 metus dalyvavusi gimdos kaklelio programoje	➔	47.3	2475	0.0	0.88	53.8	34.0		76.7
Tikslinės populiacijos dalis proc., per 2 metus dalyvavusi storosios žarnos vėžio programoje	➔	37.9	3423	0.0	0.78	48.4	24.2		67.5
Tikslinės populiacijos dalis proc., dalyvavusi širdies ir kraujagyslių programoje	➔	37.0	2081	0.0	0.78	47.5	24.9		71.7

4 pav. 2021 m. Jurbarko rajono savivaldybės sveikatos ir su sveikata susijusių rodiklių profilis
Šaltinis: Higienos instituto Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Atsižvelgiant į LSS iškeltus uždavinius tikslams pasiekti bei remiantis žemiau pateiktomis rodiklių reikšmėmis (aprašomi tik uždaviniai, turintys bent vieną jį atspindintį rodiklį), galima teigti, kad:

1.1. Uždavinio „**Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą**“ rodikliai Jurbarko rajono savivaldybėje ryškiai nesiskiria nuo Lietuvos vidurkio, daugelis rodiklių liko nepakitę, bandymų žudytis skaičius rodiklis buvo didesnis nei Lietuvos.

1.2. Uždavinio „**Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu**“ Jurbarko rajono rodikliai daugeliu atvejų buvo geresni už Lietuvos vidurkį ir pateko į žaliąją zoną. Prastesnis nei Lietuvos buvo mokinių gaunančių nemokamą maitinimą, skaičius.

2.1. Uždavinio „**Kurti sveikas ir saugias darbo bei buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą**“ rodikliai geresni už Lietuvos arba atitinkantys Lietuvos vidurkį, blogesni rodikliai buvo asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais skaičius ir traumų dėl nukritimų 65⁺ m. amžiaus grupėje.

2.2. Uždavinio „**Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį**“ rodikliai yra atitinkantys Lietuvos vidurkį arba geresni už Lietuvos.

2.3. Uždavinio „**Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių**“ rodikliai yra geresni nei Lietuvos.

2.4. Uždavinio „**Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą**“ rodikliai atitinkantys Lietuvos vidurkį.

3.1. Uždavinio „**Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą bei azartinių lošimų, kompiuterinių žaidimų ir pan. prieinamumą**“ visi rodikliai geri arba geresni nei Lietuvos.

3.2. Uždavinio „**Skatinti sveikos mitybos įpročius**“ rodiklis yra atitinkantis Lietuvos vidurkį.

4.1. Uždavinio „Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos priežiūros technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais“ Jurbarko rajono rodikliai yra geresni, arba atitinkantys Lietuvos rodiklį.

4.2. Uždavinio „Plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą“ Jurbarko rajono rodikliai geri arba geresni nei Lietuvos.

4.3. Uždavinio „Gerinti motinos ir vaiko sveikatą“ prastesni rodikliai nei Lietuvos buvo: 2 m. vaikų tymų, epideminio parotito, raudoniukės (1 dozė) skiepijimo apimtys, 1 m. vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomieliito, Haemophilus influenzae B skiepijimo apimtys (3 dozės), paauglių (15–17 m.) gimdymų sk. 1 000 15–17 m. moterų.

4.4. Uždavinio „Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę“ vyrauja rodikliai, atitinkantys Lietuvos vidurkį, prastesni nei Lietuvos buvo mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodikliai ir tikslinės populiacijos dalis procentais, dalyvavusi širdies ir kraujagyslių programoje.

Atsižvelgiant į Jurbarko rajono savivaldybės su sveikata susijusių rodiklių profilį ir įvertinus Savivaldybės rodiklio santykį su Lietuvos vidurkiu, galima konstatuoti, kad:

- 1. (skaičius) rodiklių reikšmės yra geresnės už Lietuvos vidurkį (žalioji zona):**
  - 1.1. Socialinės rizikos šeimų sk. 1 000 gyv. (2018);
  - 1.2. Naujai susirgusių žarnyno infekcinėmis ligomis (A00–A08) asmenų skaičius 10 000 gyv. (ULAC duomenys);
  - 1.3. Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo paskendimo (W65–W74) 100 000 gyv.;
  - 1.4. Mirtingumas nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.;
  - 1.5. Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo alkoholio sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.;
  - 1.6. Pėsčiųjų mirtingumas nuo transporto įvykių (V00–V09) 100 000 gyv.;
  - 1.7. Pėsčiųjų standartizuotas mirtingumas nuo transporto įvykių (V00–V09) 100 000 gyv.;
  - 1.8. Mirtingumas nuo narkotikų vartojimo sąlygotų priežasčių. 100 000 gyv.;
  - 1.9. Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo narkotikų vartojimo sąlygotų priežasčių 100 000 gyv.;
  - 1.10. Gyventojų skaičius, tenkantis 1 tabako licencijai;
  - 1.11. Gyventojų skaičius, tenkantis 1 alkoholio licencijai;
  - 1.12. Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.;
  - 1.13. Išvengiamų hospitalizacijų skaičius dėl cukrinio diabeto (18+m.) 1 000 gyv. ;
  - 1.14. Sergamumas ŽIV ir LPL (B20–B24, Z21, A50–A54, A56) 10 000 gyv. (ULAC duomenys);
  - 1.15. Kūdikių mirtingumas 1 000 gyvų gimusių;
  - 1.16. 1 m. vaikų difterijos, stabligės, kokliušo, poliomieliito, Haemophilus influenzae skiepijimo apimtys (3 dozės), proc.;
- 2. (skaičius) rodiklių reikšmės yra prastesnės nei Lietuvos vidurkis (raudonoji zona):**
  - 2.1. Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1 000 moksl. (2019);
  - 2.2. Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyventojų.
  - 2.3. Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyv.;
  - 2.4. Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, sk. 1 000 moksleivių.;
  - 2.5. Traumų dėl nukritimų (W00–W19) 65+ m. amžiaus grupėje skaičius 10 000 gyv.;
  - 2.6. 2 m. vaikų tymų, epideminio parotito, raudonukės (1 dozė) skiepijimo apimtys, proc.;
  - 2.7. Asmenų pirmą kartą pripažintų neįgaliais skaičius 10 000 gyv. ;
  - 2.8. Paauglių (15–17 m.) gimdymų sk. 1 000 15–17 m. moterų;
  - 2.9. Standartizuotas mirtingumo rodiklis nuo kraujotakos sistemos ligų (I00–I99) 100 000 gyv.;

2.10. Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00–I99) 100 000 gyv.;

2.11. Tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusi ŠKL programoje, proc.

Kiti rodikliai patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančių kvintilių grupę (geltonoji zona).

SAVIVALDYBĖS PRIORITETINIŲ PROBLEMŲ ANALIZĖ

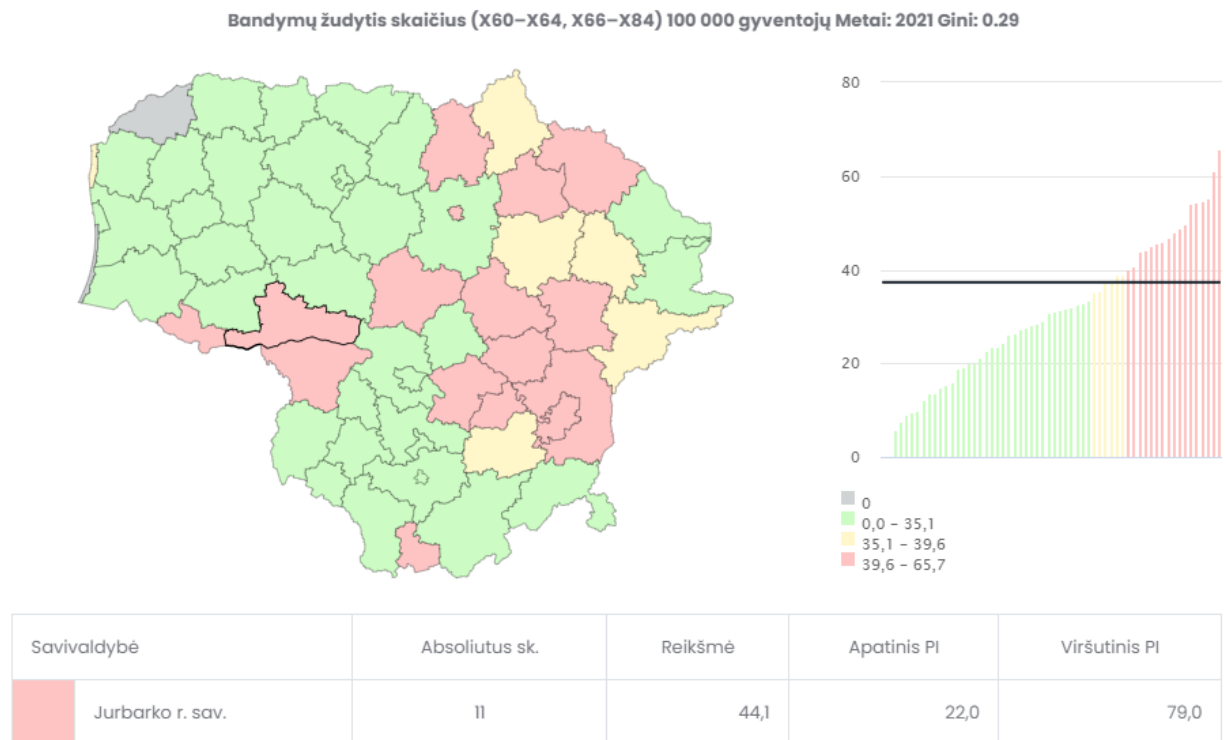
Prioritetinių problemų pasirinkimo motyvai / metodika.

Prioritetinės problemos 2021 m. Jurbarko rajono savivaldybėje pasirinktos dėl trijų paskutinių metų blogėjimo tendencijos, atsižvelgiant į rodiklio reikšmės santykį su Lietuva:

1. Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyventojų.
2. Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, sk. 1 000 moksleivių.
3. Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00–I99) 100 000 gyv.

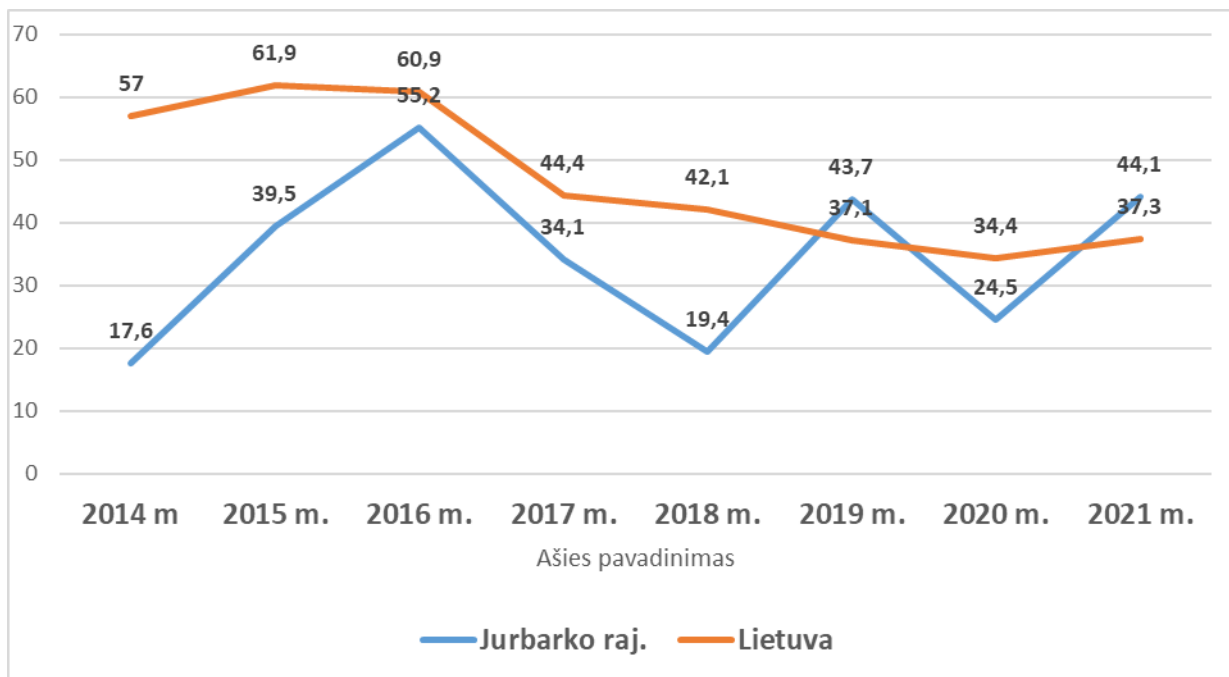
1. Prioritetinė problema.

Higienos instituto sveikatos informacijos centro duomenimis bandančiųjų žudytis skaičius nuo 2014 m. nebuvo labai aukštas ir atitiko Lietuvos vidurkį, didėjimo tendencija buvo stebima tik 2019 m. ir 2021 m. 2021 m. bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyventojų, rodiklis buvo didesnis nei Lietuvos, jo reikšmė buvo 44,1/100 000 gyv. (5–6 pav.).

5 pav. Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyventojų Jurbarko rajone 2021 m.

Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

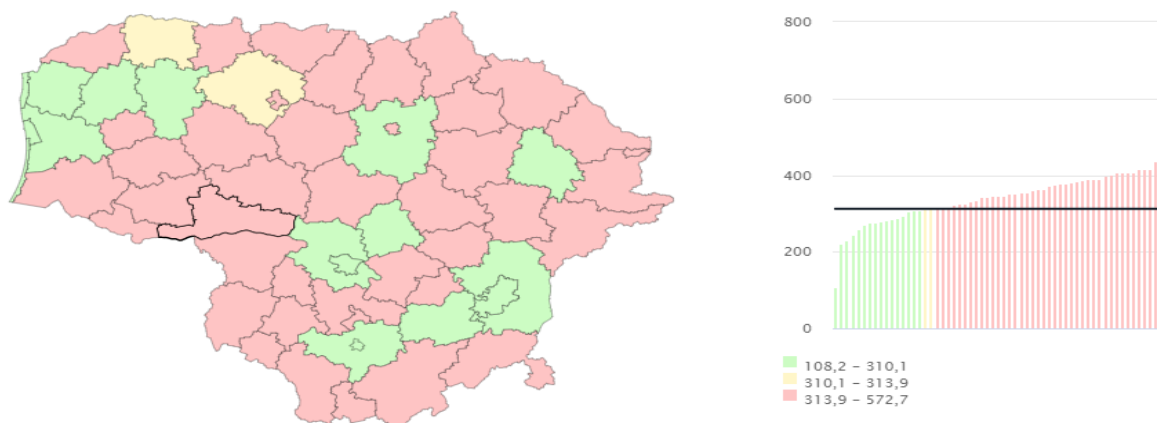

6 pav. Bandymų žudytis skaičius (X60–X64, X66–X84) 100 000 gyventojų Jurbarko rajone
Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

2. Prioritetinė problema.

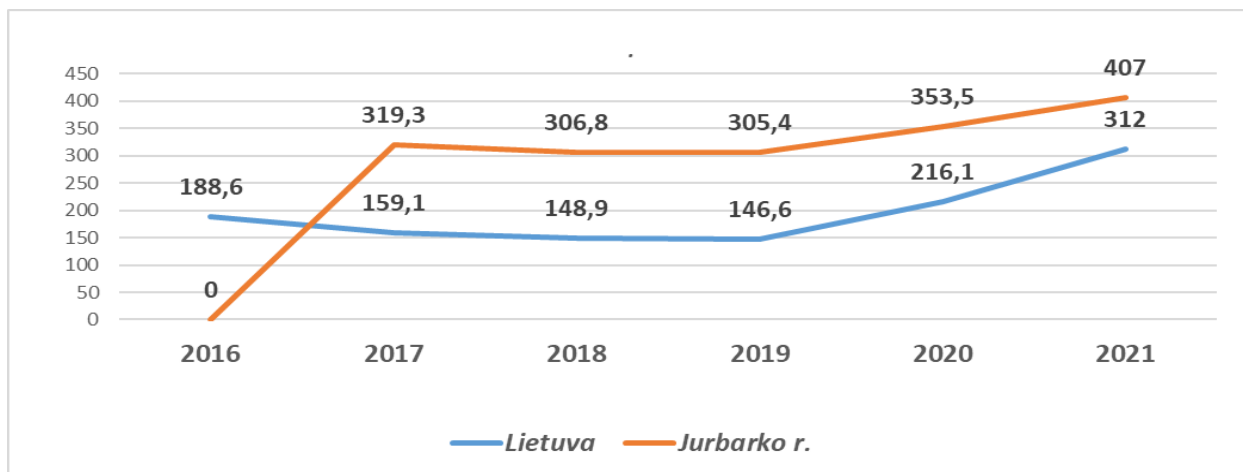
Sveikatos strategijos tikslas – mažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenės lygmeniu. Vienas iš rodiklių keliančių nerimą 2021 m. buvo tendencingai nuo 2016 m. Jurbarko rajone didėjantis mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, skaičius 1 000 moksleivių. Rodiklio reikšmė buvo blogesnė nei Lietuvos 407/1 000 gyv. (7–8 pav.).

Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, sk. 1000 moksl. Metai: 2021 Gini: 0.11

Savivaldybė	Absoliutus sk.	Reikšmė	Apatinis PI	Viršutinis PI
Jurbarko r. sav.	1152	407,0	383,8	431,2

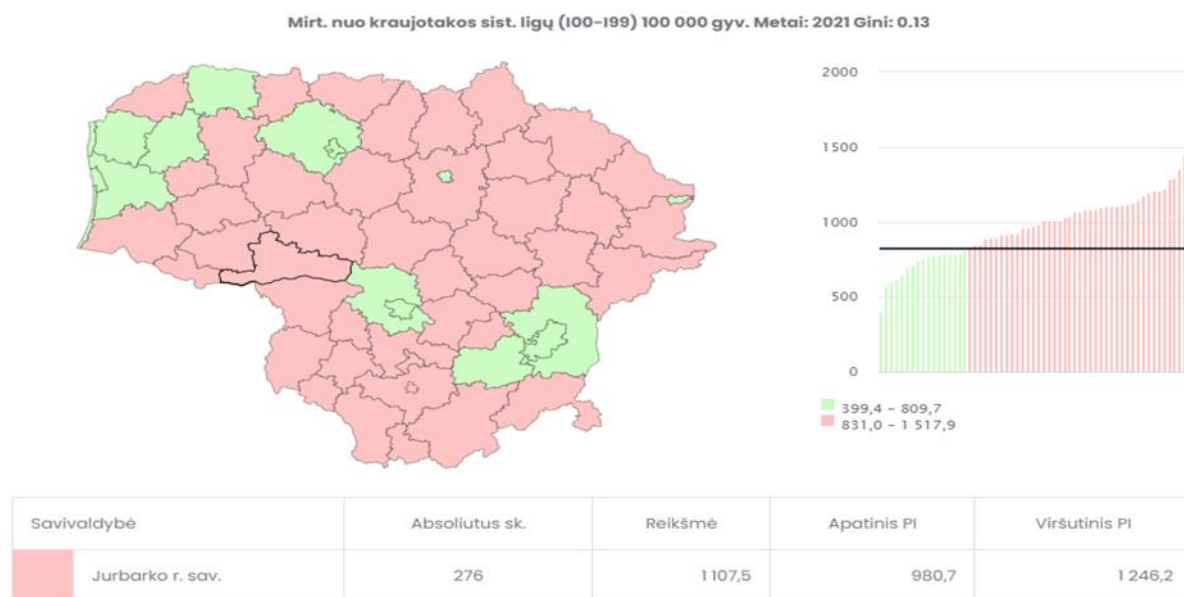
7 pav. Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, skaičius Jurbarko rajone 2021 m.
Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

8 pav. Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, skaičius 1 000 moksl. Jurbarko rajone 2021 m.
Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

3. Prioritetinė problema.

Mirtingumo rodikliai nuo širdies ir kraujagyslių ligų 2021 m. Lietuvoje daugelyje savivaldybių didėjo. Jurbarko rajone 2021 m. mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų 3 metų vidurkio rodiklio reikšmė buvo 1107,8/100 000 gyv. (9 pav.).

9 pav. Mirtingumas nuo kraujotakos ligų Jurbarko rajone
Šaltinis: Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

REKOMENDACIJOS

Politikos formuotojams

- ✓ Mažinti ilgalaikį nedarbo lygį Jurbarko rajone, pritraukiant verslą ir užsienio investuotojus, sudarant jiems palankias sąlygas.
- ✓ Mažėjant ilgalaikių bedarbių ir mažas pajamas gaunančių gyventojų skaičiui Jurbarko rajone, mažėtų ir mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą, skaičius.
- ✓ Spręsti savižudybių klausimus. Į prevencines programas įtraukiant kuo daugiau institucijų.

Specialistams

- ✓ Skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą sveikatos stiprinimo srityje, įgyvendinant prevencines sveikatingumo veiklas rajono gyventojams.
  - ✓ Pirminiuose sveikatos priežiūros centruose skatinti širdies ir kraujagyslių programų įgyvendinimą.
  - ✓ Įtraukti visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros įstaigas į sveikatingumo projektų įgyvendinimą.
-